

Сыаната
3 харчы.

П. Оконешников
фотота.

Совхозка бийлагын хонуу үзлэ-
ригэр тусна сыха тарилдэн
Сыха түртэ зөөлөөх: сүүлсчтэр,
Г. Г. Кузьмин, П. В. Анемподистов—ба-
ры да тыа хайаайстыбатыр балачча
үзлээбэнт дөөннор.

Народнай
хонтуруол
страницата

Дьон-сэргэ кырабы харабынан

Я КУТА ГРОПРОМ-СТРОЙ» МПМК-гар ытыллыбыт бэрэбиэрэ түмүгү предпринятиэ Ула коллективын туһунан Союону олоххо киллэрин, га администрациянан уон- на олохтоох общественнай таргэлэлэринэн үлэ ы- тылара көһүннэ.

Манна 17 киһиттэн састаптаах үлэ коллективын совета төрүлүбүт. Совет чилиэнэриг улахан анар- дара—рабочайдар. Васта- ны мунуһахтарга төрө- лүн,техническэй боппу- руостар дьүүлэллэн туһааннаах үлэ былаанна- ра бигэргэтиллибиттэр. Онуоха улахан болломто толору хаһаайыстыбан- най ахсааны олоххо кил- лэрингэ, бэйэни үбүлүнн- ин көтөтөн итинэн тупса- ран иһингэ. ууруллубута бөлүгөтүнэн сөп. Биллэ- рин курдук, бу предприн- тиэ бэрэбэрэттэһэн үлэ- дэһин балаача ситиһин, дээхтик тэрлээр. Үлэ коллективын совета аны коллестивнай дуогабары уларыта тутарга уонна са- лалта сага структуратын олохтуурга үлэлээр.

Бу 211 үлэһиттээх ула- хан коллектив производ- ственнай соруудахтарын ситиһилээхтик толорон иһэр. Өскөтүн сыл сакала- нмытыгар ытыллыбыт тэ- тим мөлөөбөтөбүтүнэ, бы-

йыл 4 мөл. солк. тутар- тагар үлэ толоруллар кыахтаах.

Мехколонна быйыл 20 объекта үлэллэр. Олоргон 8-тарын тутууга быйыл саваланна. Ол иһиттөн Уһун Күөлгэ, Мындааа, йуга, Чурапчыга олорор дьыллар уонна Килэҥкэ оскуола тутууларыгар сыллаабы былааннамыт тутар-тагар үлэлэр ха-

Итинник проблемалары уонна боппуруостары де- мократическайдык быһаа- рыы мэддэн кыаллар буолбатах—үксүтэр адми- нистрирование баһыйар. Туттааччыларга билигин даҕаны үлэ бириэмэтин кө- дүүһө суох сүтэрин үгүс. Ол курдук, ааспыт сыл- лаахха араас бириччиннэ- нн 8193 киһи-күнэ, ол иһиттөн ыалдьыттан

туулааһынан сүтэриллэ- битэ, 25 киһи итириктэн инициация аҕалыыбыта, 3 киһи холуобунай буруйу оҥорбута. Итинник дьа- ҕаһылар оҥороччуларга дьаһал ытыллыбат буол- батах. Административнай миэрэлэр туттулаллар. Ол курдук, өһүн дьүүл- гэ 23 дьин тардылыбыта, 38 үлэһит бириччиннэлэрэ быһыллыбыта, 4 киһи

даларынан—15 рабочай. Коллективна көмө уон- на кэтэх хаһаайыстыба- ла, ытыллыбыта үөһтө, лөөх үлэ ытыллыбат. Профком көмө хаһаайы- стыбаны таргынны быһыл- сага былааннамыр. Оттон үлэһиттэр кэтэх хаһаа- ыстыбаларыгар учуот, ыһамны суох. Бу боппу- руос народнай хонтуруол оройуоннаагы комитет- тар көрүлэлэртэр МПМК начальнига т. Артемьев И. С. үлэһиттэрин кэтэх ха- ҕаайыстыбаларын, онно итиилэр сүөһү, котор, үүннэриллэр бородууксу- ҕа туһунан ханниг даҕа- ны сыһыанарата суоҕа кө- һүннэ. Ол кэинэ кэтэх ха- ҕаайыстыбалары сайынна- рымга администрация өт- туттон көмө туһунан тугу ыйытылган?

Комитет мунуһага т. Артемьев И. С. Үлэ кол- лективын туһунан Союо- ну олоххо киллэрингэ, дьисциплинаны уонна бэ- рээдэни бөгөргөтүүгө, ко- мо уонна кэтэх хаһаайы- стыбалары сайыннарымга таһаарыллыбыт итэбэстөр иһин ыйыы өҥөрдө уонна балаһыаньыны көннөрө- гө туһаайан туһааннаах уураагы ыһына.

С. ПОПОВ,
НХОК чилиэнэ.

КЭНИКИ БЭРЭБИЭРКЭ ТҮМҮГҮНЭН

НХОК учараттаах мунуһагар урут бэйэни уурааһынан хонтуруолга ыдыт туһааннаах тэрлэ- тэлэр административнай- ыан толорууга сылдыар сорох боппуруостар ту- рустарын көрдө.

1987 снл балаһан ыйын 4 күнүнээри «Партия уонна Правительство үлэ- лээбэниэ ыһыллар до- хуоттары утары охсуһуу- га дьаһалларын олоххо киллэрингэ, техниканы көдүүстөөхтик туһаны- га, былааны толорууга суолу тутар-оромуоннуур участакка ытыллар үлэлэр тустарынан» уу- раахха ыйылыбыт итэ- бэстэри туоратынга кэикэ дьаһаллар ытыллыбытга- ра бэлэттэннэ. Урукку өт- түгэр, толоруллубут үлэ кээмэйин үлүнээрэн көр- дөрүүгэ, хаачыстыбатын хонтуруоллааһынгга бу- руйдаахтар суол мааста- рулар Козлов И. В., би- ригэдьир Новгородов С. Д. административнай миэрэлэр туттуллубуттар, оромуоннуур-тутар бири- гэдэлэр сэрэтиллибиттэр. Оттон бэрэбиэркэ кес- түбүт Чурапчы—Мында- дааһы суолугар 30—31 км көрүчккэ снэ толо- руллубатах үлэлэр бири- гэдэлэр суоттарыгар тех- нологическай ирдэбилл- ин толору оҥоһуллубут- тар.

Суол техникатын үлэ- тин көдүүһүн үрдэтигэ хаһаайы баарын сыһы- паралар көрдөрүллөр. Хо- лобур, 10 тонна-километр бөйбө туура сыһаата чап- чэтиллибит. Ити көрдө- рүү коллестивна 0,77 хар- чы эбит буоллаҕына, оро- йун орто көрдөрүүтэ 1 солк. 37 харчы. Бир ап- томашинна уопсай орто уйуга 7,8 тоннага тнэр- диллибит. Тохсуһуну 1 күнүнээри оҥотуонан бэр техника барыта үлэ- ллэр турунтаах. Автома- шинаны туһанын коэффи- циента 72,8 бырыһыан буолбут, эбэтэр оройуон орто көрдөрүүтүттэн 20 бырыһыанынан үрдүк. Техниканы бас-баттах ту- Һаныы, ааспыт сылларга курдук атын тэрлэлэргэ туһаннары тохтотуллу- бут.

1987 сыллаагы үлэ уопсай былаана 134-тың солк. араа толоруллубут. Быйыл даҕаны сорууда- тар сүннүүнэн толоруллан иһаллар.

КОМИТЕТ ЫЙЫ ОҢОРДО

Ыйы-үйэ бастагы квартал- га толорулунулар.

Ол эрэри предпринтие үп-харчы өттүгүн ыра- хаттары көрсөр. Ол бир сүрүн бириччиннэтин бы- лааннааһын итэбэстэрдээ- бэ буолар. Капитальная тутууга көрүлүбүт үп эл- бэх ахсааннаах тутуу объектарынан бытарытыл- лар. Ол объекттар үлэҕэ киллэриллинэлэрин бөддө- дүн көһөрүүгэ тириэрдэр. «Бытынтаах» тутуу эл- бир.

Тутуу хаачыстыбата мөлөөбүн туһунан санаа- чыттартан, нэһилиэнньэ- тэн үнсүүлэр нириилэрэ тохтообот. Матырыйаал тийбэтинэн дин ааттаан бырайыактан туорааһын, оҥоһуллубут үлэ кээмэйин үлүннэрэн көрдөрүү чах- чылара таһаарыллаллар.

2922 киһи-күнэ сүтэрил- либитэ. Ыалдьан үлэҕэ тахсыбат буолуу ахсаан өттүнэн 1986 сыллаагар биллэрдик эбиллибитэ эмнэ бөлүгө ытыллыан сөп. Быйыл бастагы квар- талга даҕаны болоничнай лиһиннэн туһанын оро- йун орто көрдөрүүтүнэ- бэр ахсаанынан элбэһин санатмахтаахпыт. Сүрүн үлэттэн администрация көгүлээһининэн босхо- доһун (субсидия)уустары киллэрбэккэ туран) снл устата 1013 киһи-күнүгэр тэннээр. Эбэтэр пред- приятие бир үлэһитэ сылга ортотунан 5 күн сү- рүн үлэтигар үлэлээбэтэ- бэр тахсар.

Үлэ дьисциплинанын кэһин чахчыларга салгыы таһаарыллаллар. Ааспыт сылга 13 киһи-күнэ боро-

үлэттэн босхоломута, со- рохтор кыра хаһаастаах үлэҕэ көһөрүлүбүттэра. Ол эрэри итинник дьаһал- лар, этэргэ дылы, буолар буолбутун кэинэ ытылал- лар уонна баһыйар үгүс өттүгэр административ- най ыһамалар туттулаал- лар. Обществоннай таргил- тэлэр дьисциплинанын бэрээдэни бөгөргөтүүгэ оруоллара намыһаҕын ба- рабэркэ арыллыт чахчы- лара көрдөрүллөр.

Кадрдар уларыта-тала- рийэ турууларга үгүс. Аһардас ааспыт сылга 143 киһи үлэҕэ сага ытыллыбыта, эбэтэр ис- пиниэстэһиит састаап анарыттан ордуга. Ити кэинэ араас бириччиннэ- ринэн барыта 101 киһи үлэттэн ууратыллыбыт, ол иһиттэн тус бөлүлэрин ба-

УЧУУТАЛ, ДЬИЭЛЭЭХХИН ДУО?

Оройуонна 94 учуутал, ол иһиттэр 39 дьэ-кэргэн тус бэйэ бас билэр дьэ-тэ эбэтэр квартирата суох, 26 дьэ-кэргэн аварийнай туруктаах дьэ-кэргэн оло- роллор. Кинилэри кытта бирдинилээн кэпсэтин, бы- Һа түһэн ытыллыбыт бэ- рэбиэркэ түмүгэ көрдө- бүтүнн, 40-ча ыал дьэ-тэ туттан олохсуйохтарын баҕараллар. Оттон ону туох мэхэйдирий? Туох ханниг иһиннэ, миэстэҕэ кинилэри кытта сирэй кэпсэтин, боппуруоһу ди- ригник үөрэтин уонна онно олобуран кэскиллээх- тик үлэлээһин сельсовет- тар, совхозтар, тннээр, норуот үөрэҕиритин от- делын салалталарынан снэ-хото киниэһимэтэх.

Ыраата барбанка, Мэл- дыахсн көмө оскуолатын да ыһааһыт. Аһардас мантан 25 учуутал дьэ-тэ ордук наадыааччылар ис- пиниэктэригэр тураллар. Совхоз 4 квартиралаах дьэ-тэ тутарга эрэннэрбит. Ол эрэри тутуу, Диринг орто оскуолатын үбүлээ- һиннэн сибээстээн, кэлэр сылга көһөрүлүнэ. Вон- пуруос итинник уустугу- рууга, дьининнэ, эрдэттэн дьаһамматахтан таһыста. Холобур, Эридик Эрис- тини аатынан совхоз аас- ыт сылга, ол иһиннэ да бөйөтин күүһүнэн социаль- най-культурнай тутуулары балаача ытан кэлбитэ. Хайахыһка 4 квартира- лаах дьэ-тэ, Хадаарга сельсовет исполкомун хон- туоратын, Чанырга Суо- сүһүт дьэ-тэни үлэҕэ кил- лэрингэ. Быйыл Хайах- сыһка иһин 4 квартира- лаах дьэ-тэ тутуллан бу- туахтээх. Ол эрэри ити тутуулар балаһыаньыны көннөрбөттөр.

Совхоз территориягар олорор дьэ-тэ фондата би- лигин 36386 кв. м тэһи- нэр, эбэтэр хас бирдини киһиэхэ 14,6 кв. м тик- сэр. Онтон 64,6 бырыһыа- на гражданныр бэйэлэрин кэтэх бас биллэлэригэр баар. Ааспыт сылга 44 ыал дьэ-тэ тутубута, бы- Һыл 55 ыал туттар. Ол иһинэ 3393 кв. м тэһи- һиэҕэ. Омос көрдөххө, дьэ-тэни туттунуу кэһинэр. Ол эрэри кырыы произ- водственной участкахтарга дьэ-тэни тутуу ирдэ- тэ адыас кыра.

Республика «Олорор дьэ-тэ—2000 с.» програм- мата тыһааһыннаах үлэ- нн эрэйэр. Ол быһымы- нан 2000 с. дьэ-тэ тыа си- ригэр хас бирдини киһи олорор дьэ-тэни хааччы- лыытын 19,5 кв. м тнэр- диллээхтээх. Ол онкула бүгүн уурулуохтаах. Эри- лик Эристини аатынан совхозу ылар буоллаха, 2000 с. дьэ-тэ олорор дьэ-тэни тутууга бэйэ про- граммата оҥоһулла илик. Эридик Эристини ааты- нан совхоз курдук оро- йуонмут саахай бөдөн хаһаайыстыбатын холугар сөчтө улахана суох көмө дьэ-тэһиннэ, бука, сымс- паныт буолуо.

Олорор дьэ-тэни тутууга онгөлөр кээмбидэрэ көрдө- бүлгэ эппиэттээбэт. Выль- рыын совхоз отделениела- рын пилорамаларыгар нэ- һилиэннээҕэ аһан 1750 кубометр тутуу маһа ба- лэмнэмнэ, а. э., 7879 солк. өнө оҥоһуллубута. Кэһин мастеровой бирдин- лээн ыал сакааһынан 2517 солк. үлэни толор- бута. Совхоз фондуттан барыта 1534 солк. эрэ суумалаах тутуу матыры- Һаала атылаамыта.

Ону тэһэ дьэ-тэ туттаач- чыларга көмө быһымы- Һан сорох чэпчэтиилэр оҥоһуллаллар. 4 ыалга, производство бастыһыарын кэргэттэригэр, дьэ-тэлэрин көндөйүүн совхоз тутан биэрбитэ. Совхоз үлэһит- тэрэ дьэ-тэ туттууларыгар уонна пилотматериалларга ороскуотун анарын совхоз уһунары туһунан туспа усулдуобуһа эмнэ баар.

Ол эрэри түөрт сель- совет социальнай-экономи- ческай сайдымаларын бы- лааннара совхоз бир кэһин территориянай программата буолар кур- дук сүрүннээ, киниэһэ илик. Быһата, бу дьэ-тэни суолтааһа социальнай дьэ-тэ билигинтэ дьаа- латынан уһунарыллар. Онук даҕаны буолан учууталлар, эмн үлэһит- тэрин дьэ-тэни хааччы- Һыы учарата билибит кэһингэ көһөрүллэн истээҕэ. Туһааннаах сулууспаттан бөһүөлэнтэр сайдыллары- гар эппиэттир тутууну бырайыактааһын эмнэ ир- дэмнэт. Нэһилиэннээххэ пууннары сөптөөхтүк туп- саран өҥөрүү кыаллыбат.

Народнай хонтуруол оройуоннаагы комитетин учараттаах мунуһага бу боппуруоһу көрөн дьүүл- лэстэ. Ол түмүгүнэн бэ- рабэркэ булбут итэбэстэ- рин туоратынга кэскил- хээх дьаһаллар ытыл- лыларын хааччыларыгар совхоз директорын солбу- Һааччы Кирилина А. М. соруудахтаа.

С. СМЕРНИКОВА,
НХОК инспектора.

Райпотребсоюз бородуунтаны уонна промышлен- най табаардары харайар ыһылааттарын террито- рияларыгар араас списаниэга таһаарыллыбыт обо- рудованиелары нятта аһаас халлаан аһыгар ыраахтан тнэллэн кэлбит мебель, атын да про- мышленнай табаардар ыһыллан,тогуллан сытал- лар, оттон балык кэһинэрбэлэрин, бытыылка таа- раларын тустарынан этэ да барыллыбат. Холобур, бу снммонка подвал иһиттэр собогуоһаҕа тутта- рыллыбыт билигин табаарынай көрүүгү сүтэрибит куулдаах нус түүлэрэ «хараалыбыттары», киниэҕэ маҕаһыһын кэһиннээһи бөбү-сыйы, бытыылка таараларын көрөбүт.

П. ОКОНЕШНИКОВ, НХОК штаты таһынан инспектора.

